

LAHOLMS KOMMUN
medborgarservice@laholm.se

2024-04-05

1 (18)

Dnr- SI 2023:5681

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vallbergaskolan i Laholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Vallbergaskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Vallbergaskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling och utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa att det sker ett kollegialt lärande på skolan i syfte att utveckla undervisningen utifrån skolans uppföljnings-, och analysarbete kring olika resultat och undervisningens genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Under rektors ledning behöver lärarna utveckla varierade metoder för att se till att elever regelbundet får möjlighet att delge sina synpunkter om undervisningens innehåll och upplägg samt att elevernas synpunkter beaktas i planeringen och genomförandet av arbetet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver stärka lärarnas samsyn gällande att skapa och bibehålla studiero samt säkerställa att lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa och bibehålla en lugn studiemiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera orsaken till avvikelser mellan resultat på nationella prov och lärares omdömen/betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **8 oktober 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund

Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr2023:5681) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Vallbergaskolan* leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling och utvecklingsområde finns.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn inte kontinuerligt följer upp och analyserar skolans studieresultat, men säkerställer att skolans värdegrundsuppdrag integreras i undervisningen. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuer med lärare, elevhälsopersonal och rektorn att underlaget för uppföljningen består av sammanställningar över tid av elevers studieresultat i respektive ämne, klass och årskurs. Nuvarande rektor är tillförordnad på ett vikariat sedan slutet av oktober 2023 med gradvis förlängning. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det från huvudman inte har varit tydligt hur länge nuvarande rektorn ska vara ledare för skolan, vilket gjort att rektors ledarskap upplevts som otydligt. I intervju berättar tillförordnad rektor att hen under föregående termin saknat tillträde till delar av den digitala plattform där underlag från uppföljningar av skolans resultat finns, inklusive hur lärare bedömer att arbetet i klassrummen fortskrider och vilka anpassningar som ges. Rektorn har därför inte deltagit i genomförandet av skolan analys och uppföljning av kunskapsresultat mer än på ett

översiktligt sätt. Emellertid framgår att lärarnas arbetslag följer upp resultaten av elevernas kunskapsutveckling tillsammans med förstelärare och specialpedagog kontinuerligt, och gör jämförelser av resultat över tid och jämför resultaten mellan pojkar och flickor, och att rektor tar del av lärarnas analyser genom att följa arbetet i lärarnas arbetslag. Analysen av måluppfyllelsen visar att elevernas måluppfyllelse varierar över tid, men att måluppfyllelsen i årskurs 6 överlag är lägre i ämnen som matematik och att flera elevers progression är långsam. Vidare framgår av intervju med lärare, rektor och elevhälsa att skolans värdegruppuppdrag följs upp av rektorn, lärare och elevhälsa, bland annat genom att skolans trygghetsgrupp under ledning av rektorn följer upp skolans värdegrundsarbete fortlöpande. Underlag för uppföljning av skolans värdegrundsarbete utgörs bland annat av trygghetsgruppens analys av elevenkäter terminsvis, och kränkingsanmälningar månadsvis. Arbetet beskrivs närmare i området *Trygghet och studiero*. Utöver detta följer rektorn upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen genom avstämningar med lärarnas arbetslag och elevhälsan. Rektor följer upp undervisningen genom att tar del av lärares och elevhälsas diskussioner som berör undervisningen på arbetslagens möten, samt informellt genom att tala med lärare och elever. Rektorn följer dock upp lärarnas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag genom att dels följa arbetet i lärarnas arbetslag och delvis genom att göra spontana lektionsbesök. Rektorn har även gett skolans nyanställda specialpedagog i uppdrag att göra en kartläggning över undervisningen, bland annat i syfte att undersöka lärares förutsättningar i klassrummet samt att följa upp skolans arbete med tillgänglig lärmiljö.

Av det samlade underlaget som rektorn tar del av framgår att rektorn har kännedom om hur lärare och övrig personal arbetar med eleverna på skolan och en god överblick över vilka utmaningar som finns i respektive klass. Som framgår ovan har nuvarande rektor inte analyserat måluppfyllelsen för föregående läsår, och kan därför inte ge fördjupade förklaringar till resultaten. I sin analys kopplar dock rektorn låg måluppfyllelse till en kombination av faktorer som ligger utanför skolans kontroll som i sin tur bidragit till bristande studiero i vissa klasser, såsom elevernas hemförhållanden och elevers bristande språkliga förmåga. Rektorn har konstaterat att det finns behov av förstärkning av lärarresurser i vissa klasser för att kunna undervisa elever i mindre grupper och därigenom hjälpa eleverna nå målen. Analysen visar även att det är skillnader mellan pojkar och flickor gällande upplevelse av studiero vilket beskrivs närmare nedan under rubriken *Jämställdhetsarbete*.

Granskningen visar att rektorn sätter in vissa insatser och fördelar resurser i huvudsak utifrån de prioriterade behov som finns på skolan. Av inkommen dokumentation och

av intervjuer med lärare, elevhälsopersonal och rektorn framgår att föregående rektors utvecklingsinsats utifrån uppföljning och analys har pausats och att det övergripande utvecklingsarbetet planeras komma igång under vårterminen 2024. Däremot har vissa insatser genomförts och resurser fördelats för att möta vissa behov som identifieras i uppföljningar av värdegrundsarbetet, elevernas måluppfyllelse, lärares förutsättningar och kartläggningar av elevernas trygghet. I några klasser har rektor exempelvis sett till att sätta in extra resurser för att hjälpa lärare i deras arbete med undervisningen, och klasserna på mellanstadiet har delats in i mindre grupper för att öka graden av lärarstöd. Vidare har rektor anställt nya lärare och en ny specialpedagog har knutits till skolan.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte leder ett långsiktigt strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Det framgår av intervjuer med lärare, rektor och elevhälsa att det saknas en tydlig jämställdhetsinsats utifrån den egna analysen av skolans jämställdhetsarbete. Det framgår av inskickad dokumentation och intervju med lärare och elevhälsa att såväl elevers upplevelse av studiero som elevernas måluppfyllelse skiljer sig mellan könen. Enligt Skolinspektionens elevenkät för vårterminen 2023 upplever flickor en väsentligt lägre grad av studiero på skolan, och det framgår av inskickad dokumentation att flickor under läsåret 22-23 uppnådde lägre resultat än pojkar i flera ämnen. Enligt intervju med lärare och elevhälsa visar uppföljningen det läsåret att flickor i vissa klasser haft svårt att komma till tals i klassrummet. Enligt de intervjuade saknas insatser med uttalat fokus på jämställdhet. Visserligen framgår att kurator håller samtal i tjejgrupper för att stärka flickor generellt på skolan och huvudman har beslutat att samtliga elever i kommunen i årskurs 3 ska få en insats ("Stopp, min kropp!") för att motverka kränkningar. Dessa insatser sker dock inte utifrån en analys av skolans jämställdhetsarbete, utan ingår som del av skolans pågående värdegrundsarbete. I intervju säger nuvarande rektor att hen inte känner till huruvida tidigare rektor genomfört särskilda insatser utifrån att det finns skillnader i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, men att rektor inte säkerställer att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med samtliga personalgrupper framgår att lågstadiet och mellanstadiet är organiserade i varsitt arbetslag med en arbetslagsledare som

ansvarar för kommunikationen mellan rektorn och respektive arbetslag. Lärarna har regelbundna möten för att diskutera och arbeta med frågor kopplade till den egna undervisningen dels inom ramen för respektive arbetslag och dels inom gemensamma möten för samtliga lärare. Rektorn har även sett till att lärarna samverkar med elevhälsoteamet, och att elevhälsan genomför lektionsobservationer för att följa upp hur lärarna arbetar med tillgänglighet i lärmiljön, och informerar lärare om tips för att anpassa och utveckla undervisningen. Elevhälsan har även fortlöpande individuell kommunikation med mentorer för att stämma av vilka behov som finns i klasser och enskilda insatsers effekt. Emellertid framgår av inkommen dokumentation och av intervjuer med samtliga personalgrupper att rektor inte säkerställer eller följer upp att det sker ett kollegialt lärande på skolan då pågående långsiktiga utvecklingsinsatser för att utveckla undervisningen satts på paus sedan höstterminen 2023. Anledningen till detta är dels att skolan genomgått renovering och dels att rektor bytts ut vid mer än ett tillfälle under innevarande läsår. Nuvarande rektor säger att hen ännu inte följt upp att de arbetssätt och förhållningssätt som är gemensamma på skolan följs av lärarna. Rektorn har dock inlett en kartläggning med hjälp av elevhälsan och egna lektionsobservationer av hur lärare faktiskt bedriver sin undervisning och därigenom få en klarare bild av såväl undervisningens kvalitet som vilka behov som finns kopplade till utveckling av undervisningen. Slutligen framgår av intervjuer att nyanställda och obehöriga lärare får stöd i form av mentor som även säkerställer betygssättningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa att det sker ett kollegialt lärande på skolan i syfte att utveckla undervisningen utifrån skolans uppföljnings-, och analysarbete kring olika resultat och undervisningen genomförande.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas insatser för kollegialt lärande i syfte att utveckla undervisningen utifrån rektorns resultatanalys. Granskningen visar vidare rektor inte säkerställer att det sker samverkan mellan lärare med tydligt fokus på kollegialt lärande utifrån skolans uppföljning och analys av måluppfyllelse där lärare gemensamt och på ett strukturerat sätt bidrar till att utveckla undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, i samverkan med personalen, använder skolans resultatanalys för att identifiera inom vilka områden undervisningen

behöver utvecklas. Därefter rekommenderas rektorn att tydliggöra skolans mål och förväntningar för personalen så att skolans arbets- och förhållningssätt tydliggörs och tillämpas av alla lärare. För att försäkra sig om att så sker kan rektor med fördel låta uppföljningen av beslutade insatser bland annat ske i nära samverkan med lärares respektive arbetslag och elevhälsan, exempelvis genom att organisera strukturerade och avgränsade kollegiala lektionsbesök. Därigenom kan både rektor och undervisande personal få en gemensam bild över hur implementeringen av beslutade arbetssätt och insatser fortlöper.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Variation, aktivt lärarstöd och struktur

Granskningen visar att undervisningen huvudsakligen är strukturerad och varierad med ett aktivt lärarstöd, men att graden av struktur och variation skiljer sig åt mellan lärare. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att undervisningen är varierad genom omväxlande arbetsformer och elevinteraktion. Exempelvis får eleverna växla mellan olika arbetsformer, såsom att arbeta enskilt, genomföra diskussioner i par och i hela klassen. Eleverna får även på lektionerna omväxlande lyssna på lärarens genomgångar, göra textanalyser, skriva i skrivböcker eller arbeta med redovisningar. Vidare framgår av intervjuer med elever, lärare, observationer och inskickad dokumentation att undervisningen följer en fast struktur för uppstart och avslut av lektioner. En vanligt förekommande lektionsstruktur är att lektionen startar med att eleverna, när de kommer in från rasten, får läsa under tystnad en liten stund, varefter lärarna har genomgång där de olika lektionsmomenten presenteras. Vid genomgångar återkopplar ofta lärarna till föregående lektion, eller till kunskapsområdet som lektionen ingår i. Lärarna förklarar också för eleverna varför de

ska lära sig vissa saker genom att exempelvis säga att eleverna behöver kunna dessa saker i framtiden och berättar med olika exempel när det är bra att kunna vissa saker, som exempelvis matematik när man ska handla eller göra andra saker.

Lektionsupplägget tydliggörs ytterligare för eleverna genom att lärare ofta visar tiden för de olika momenten eleverna arbetar med på tavlan och använder en klocka för att dels tydliggöra hur länge eleverna förväntas arbeta med olika moment och dels säkerställa att lektionstiden används effektivt. Några lärare avslutar lektionerna med att fråga eleverna vad de tyckte om lektionen eller ber eleverna själva berätta vad de ska arbeta med på nästa lektion. Lärarna använder även bildstöd och andra hjälpmedel för att stödja eleverna i deras lärande. Vidare framgår av intervju med lärare och elever att lärarna förklarar så eleverna förstår vad de ska göra och att lärarna vid behov ger förtydligande instruktioner, både enskilt och till hela klassen så att eleverna kommer igång och arbetar med sina lektionsuppgifter. På mellanstadiet sker en betydande del av undervisningen i halvklass vilket enligt rektorn ökar lärares möjligheter att stötta eleverna.

Stimulans och utmaningar utifrån behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna arbetar för att stärka elevernas motivation och använder olika strategier för att anpassa undervisningen efter elevernas kunskapsnivå. Det framgår av lektionsobservationer och intervju med elever och lärare att lärarna regelbundet uppmuntrar elevernas ansträngningar och berättar för eleverna vad i det arbete eleverna utfört som lärarna tycker är bra, samt att lärarna vid de observerade lektionerna bekräftar och berömmar deras ansträngning om eleverna tycker något är svårt. Det framgår också av intervju med elevhälsans representanter att elevhälsan tillsammans med lärare identifierar både elever som ligger längre fram i sin kunskapsutveckling och som behöver mer utmaningar och elever som är i behov av stöd. Elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får på vissa lektioner visa sina kunskaper genom att läraren ber dem förklara för sina klasskamrater, eller får göra fler och mer utmanande uppgifter i undervisningen. Lärarna anpassar också undervisningen för att stötta och stimulera elever som behöver mer stöd, exempelvis genom att även dessa elever får arbeta med material anpassat efter deras kunskapsnivå och att elever vid behov får anpassade och tydligare instruktioner och en högre grad av lärarstöd.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Det framgår av intervjuer med elever och lärare samt av lektionsobservationer att lärarna, tillsammans med eleverna, ofta gör summeringar av det eleverna arbetat med under lektionen, eller vad de lärt sig efter större arbetsområden. Härutöver ges eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande då de efter vissa lektionsmoment gemensamt får berätta för varandra vad de lärt sig, samt genom att läraren tillsammans med klassen ibland summerar lektioner eller avslutande lektionsmoment. Eleverna får också reflektera över sitt lärande i samband med utvecklingssamtal tillsammans med lärare och vårdnadshavare.

Granskningen visar även att lärarna ger eleverna begränsade möjligheter att påverka undervisningens utformning. Av lektionsobservationer och intervjuer med elever framgår att lärare ibland brukar fråga eleverna om vad de tycker om vissa lektionsmoment och att eleverna kan få välja mellan vissa aktiviteter på lektionerna. Däremot framgår inte att lärare brukar låta elever göra någon tydlig utvärdering om vad de tycker om undervisningen eller fråga eleverna om det är något särskilt de vill lära sig mer om inom ett särskilt område. Eleverna har visserligen fått svara på enkäter om hur de trivs på skolan och i klassen, men enkäternas frågor är begränsade och inte specifikt utformade för att utvärdera undervisningens innehåll eller lektionernas utformning. I lektionsobservationer finns exempel på att eleverna fått välja material att arbeta med i ett enskilt ämne och välja arbetsuppgifter under enstaka lektioner.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Under rektors ledning behöver lärarna utveckla varierade metoder för att se till att elever regelbundet får möjlighet att delge sina synpunkter om undervisningens innehåll och upplägg samt att elevernas synpunkter beaktas i planeringen och genomförandet av arbetet.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna visserligen har vissa möjligheter att påverka undervisningens genomförande, men att de inte ges möjlighet att vara med och

påverka dess innehåll eller ha ett reellt inflytande över undervisningen. Genom att eleverna får delge sina synpunkter om undervisningen och påverka det kommande arbetet ser Skolinspektionen en möjlighet till ökad delaktighet för eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna inledningsvis gemensamt diskuterar i vilka former och med vilken regelbundenhet eleverna ska ges möjlighet att utvärdera och lämna synpunkter på undervisningen. Förslagsvis kan rektorn också inventera hur olika lärare arbetar med att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, vilka metoder som används och hur det fungerar. Rektorn kan förslagsvis även tillsammans med lärare undersöka metoder för hur lärare ska ta reda på, ta tillvara och sammanställa elevers synpunkter om undervisningen, och vidare hur elevernas synpunkter ska påverka det kommande arbetet efter ålder och mognad. Arbetet kan med fördel införlivas i lärarnas gemensamma arbete med att följa upp undervisningen i arbetslagen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområde finns.

Trygghet

Granskningen visar att det förs ett medvetet arbete för att kartlägga elevers upplevelse av trygghet och genomföra insatser för att skapa och bibehålla trygghet på skolan. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att elevernas upplevelse av trygghet systematiskt följs upp genom en elevenkät som genomförs en gång per termin samt genom underlag från elevhälsans hälsosamtal. I analysen av elevenkäterna gör rektor dock inte någon analys uppdelad på kön då enkäten endast innehåller information om vilken klass enkäten genomförts i. Vidare har rektor vårterminen 2024 startat en trygghetsgrupp där bland annat rektor och kurator ingår och som bland annat genomför en översyn av skolans plan mot diskriminering

och kränkande behandling. Varje månad går trygghetsgruppen också igenom kränk-
ningsanmälningarna på skolan i syfte att uppdatera elevernas trygghetssituation på
skolan. Analysen av dessa innehåller information om elevers kön samt plats och tid-
punkt för händelser. I kartläggningen av elevers upplevelse av trygghet framkommer
att eleverna upplever sig mer otrygga på vissa platser och vid vissa tidpunkter, exem-
pelvis i samband med förflyttningar. Skolan har därför infört ett system med rastvakter
med ansvar för att hålla uppsikt över vissa platser enligt ett schema. Av intervju med
elever, lärare, elevhälsa och rektor framgår även att det finns gemensamma trivselreg-
ler på skolan, som tagits fram tillsammans med elevrådet. Det framgår dock av inter-
vjuer med lärare och elever att det varierar i vilken utsträckning skolans personal upp-
rätthåller de gemensamt överenskomna trivselreglerna, vilket beskrivs närmare ne-
dan.

Studiero

Granskningen visar att det saknas ett gemensamt förhållningsätt i arbetet med att
skapa studiero och att lärare inte alltid vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en
lugn undervisningsmiljö. Av intervju med elever, lärare, elevhälsa och rektor framgår
att det finns gemensamma klassrumsregler som är framtagna tillsammans med ele-
verna och att dessa regler kan se olika ut i olika klasser. I och med varje läsårsstart så
går mentorerna igenom reglerna med eleverna och dessa revideras vid behov. Reg-
lerna skickas även hem till vårdnadshavare. Trots dessa gemensamma strukturer fram-
går att lärare förhåller sig olika till skolans gemensamma regler och att inte samtliga
lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa och bibehålla studiero för alla ele-
ver i klassrummet. Exempelvis visar Skolinspektionens elevenkät från vårterminen
2023 att flickor på Vallbergaskolan upplever en lägre grad av studiero än pojkar och av
intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer framgår att graden av stu-
diero varierar mellan klassrummen. Vidare framgår också av lektionsobservationer att
eleverna i vissa klasser svårt att koncentrera sig i undervisningen, och det framgår av
intervju med elevhälsa och lärare att det i vissa klasser förekommer att en mindre
grupp elever dominerar talutrymmet. Det framgår också av intervju med lärare och
elever samt lektionsobservationer att lärare har olika förhållningsätt när det gäller till-
sägelse vid sen ankomst och störande beteende i undervisningen. Sammantaget sak-
nas enligt lärarna ett gemensamt arbetssätt för alla lärare i att upprätthålla skolans ge-
mensamma ordningsregler, och att inte alla vuxna på skolan agerat likvärdigt vid ex-
empelvis hårt språkbruk mellan elever på raster och lektioner.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver stärka lärarnas samsyn gällande att skapa och bibehålla studiero samt säkerställa att lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa och bibehålla en lugn studiemiljö.

Skolinspektionens granskning visar att personalen på Vallbergaskolan har vissa gemensamma strukturer och vidtar vissa åtgärder för att öka elevernas studiero. Det framgår emellertid att det saknas ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero och att lärare inte alltid vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö för eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar det samlade arbetet med att skapa samsyn kring hur studiero skapas på skolan samt säkerställer att lärare har vetskap om och använder ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö för eleverna. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. I en tidigare granskning av studiero konstaterar Skolinspektionen att rektors ansvarstagande för arbetet med studiero är centralt.¹ Detta arbete omfattar att göra uppföljningar, men också att organisera arbetet för att stödja lärarna i att skapa en samsyn. Rektorn kan med fördel utveckla skolans arbete med samsyn kring studiero med hjälp av skolans trygghetsgrupp som tillsammans med lärarnas arbetslag bör följa upp att ordningsregler efterlevs på ett likvärdigt sätt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområde finns.

¹ Skolinspektionen (2020) Skolors arbete med trygghet och studiero. Tematisk analys, Stockholm, s. 20.

Rektorns analys av betygssättningen

Granskningen visar att rektor inte analyserar vad eventuella avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov beror på. Av intervju med rektorn och lärare framgår att nuvarande rektor hittills inte genomfört kvalitetssäkring av eventuella skillnader mellan resultat på nationella prov och lärares betyg och bedömningar. Det framgår även att tidigare rektor inte regelbundet har efterfrågat orsaken till avvikelser mellan resultat på nationella prov och satta betyg. Av Skolverkets offentliga statistik framgår bland annat att lärare satt lägre betyg än resultat på nationella prov i svenska på 42,1 procent av eleverna i årskurs 6 läsåret 2022/23. Enligt lärare efterfrågade inte dåvarande rektor vad skillnader mellan resultat på nationella prov och betyg berodde på. Däremot ville huvudmannen enligt lärare ha en förklaring till vad orsaken till de lägre slutbetygen i svenska var, eftersom det påverkade måluppfyllelsen. Förklaringen som lärarna gav huvudmannen var att de inte ansåg att elevernas resultat på nationella prov motsvarade deras faktiska kunskaper och att för höga betyg i relation till elevernas kunskaper påverkar eleverna negativt när de börjar högstadiet.

Rektorns kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektor ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra omdömen och betyg. Det framgår av intervju med lärare och rektor att samtliga lärare som undervisar samlas för att diskutera bedömning och betygssättning en gång per läsår, och att lärare i sina arbetslag ofta genomför samplanering av undervisning där även bedömningsdiskussioner av elevuppgifter ingår. Vidare har rektorn sedan innevarande termin genomfört organisationsförändringar som möjliggör mer tid för ämneslärarkollegorna på mellanstadiet avsedd för att kvalitetssäkra omdömen och betyg. Vidare genomförs kvalitetssäkring av bedömningar av nationella prov genom att rektorn har sett till att ge lärarna specifik tid avsatt för att diskutera bedömningar, samt att huvudmannen organiserar sambedömning av nationella prov i samverkan med kommunens skolor. Det framgår också att rektorn ser till Skolverkets bedömningsstöd finns tillgängliga och att dessa används av vissa lärare som underlag inför bedömningen av elevernas kunskaper. Däremot vet inte rektorn i nuläget exakt i vilken utsträckning lärarna använder dessa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera orsaken till avvikelser mellan resultat på nationella prov och lärares omdömen/betyg.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn skapar förutsättningar i form av tid för lärare att kvalitetssäkra omdömen och betyg i relation till nationella prov så efterfrågar rektorn inte vad skillnader mellan resultat på nationella prov och omdömen/betyg beror på. Det framgår att det funnits avvikelser där lärare satt väsentligt lägre betyg än resultat på nationella prov i svenska vid mer än ett tillfälle utan att rektorn efterfrågat förklaring till dessa avvikelser.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i anslutning till kommande nationella prov undersöker om det finns skillnader mellan resultat på nationella prov och lärares betyg och omdömen. Vid avvikelser rekommenderas rektorn att med lärares hjälp ta reda på vad orsaken till dessa avvikelser är och göra en självständig analys av huruvida lärarnas förklaringar till avvikelserna är rimliga.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Tomas Karlsson

Föredragande
Signerat av: Tomas Karlsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Nerman Hopovac medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27-28 februari 2024. Besöket genomfördes av Tomas Karlsson och Nerman Hopovac.

Vallbergaskolan är en F-6 skola i Laholms kommun. Vid tidpunkten för granskningsbesöket hade skolan 147 elever i årskurs 1-6, jämnt fördelade över könen. Huvudman för skolan är Laholms kommun.